

การจัดการทางสังคม

ประเวศ วะสี
๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

นิติตปริญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์

สังคม = การอยู่ร่วมกัน

= สิ่งสูงสุดของมนุษยชาติ

ต้องเป็นตัวตั้งของการพัฒนา

การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม

= การอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล

สมดุล สงบสุข ปกติ สุขภาวะ สันติ

ในประวัติศาสตร์โดยเฉพาะจีน

ราษฎรไม่เคยได้รับความเป็นธรรม

- ขูดรีดภาษี ยากจน
- เกณฑ์ไปใช้แรงงาน
- เกณฑ์ไปตายในสงคราม

ต่อสู้อย่างไร ๆ ก็ไม่สำเร็จ

กฎทางฟิสิกส์

อะไรที่มีมวลมากมีแรงดึงดูดเข้าหาตัวเองมาก

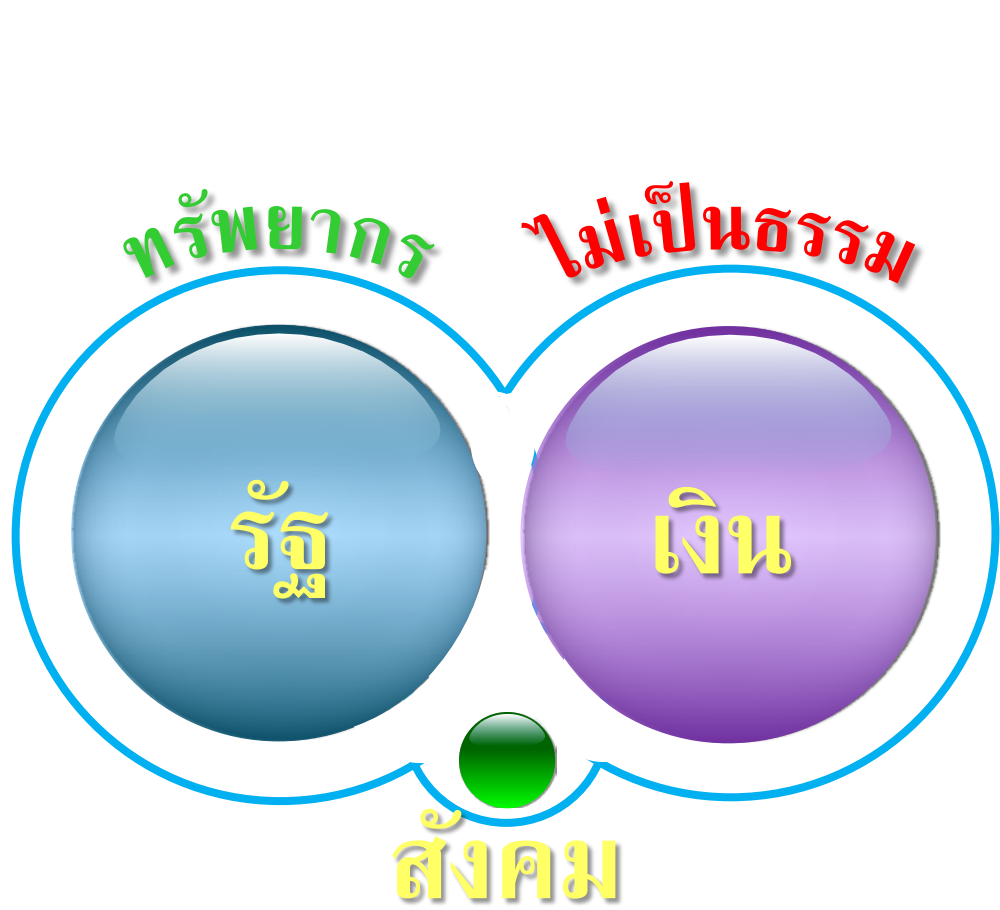
มวลอำนาจในสังคม ดึงดูดทรัพยากรเข้าหาตัว

= ความไม่เป็นธรรม

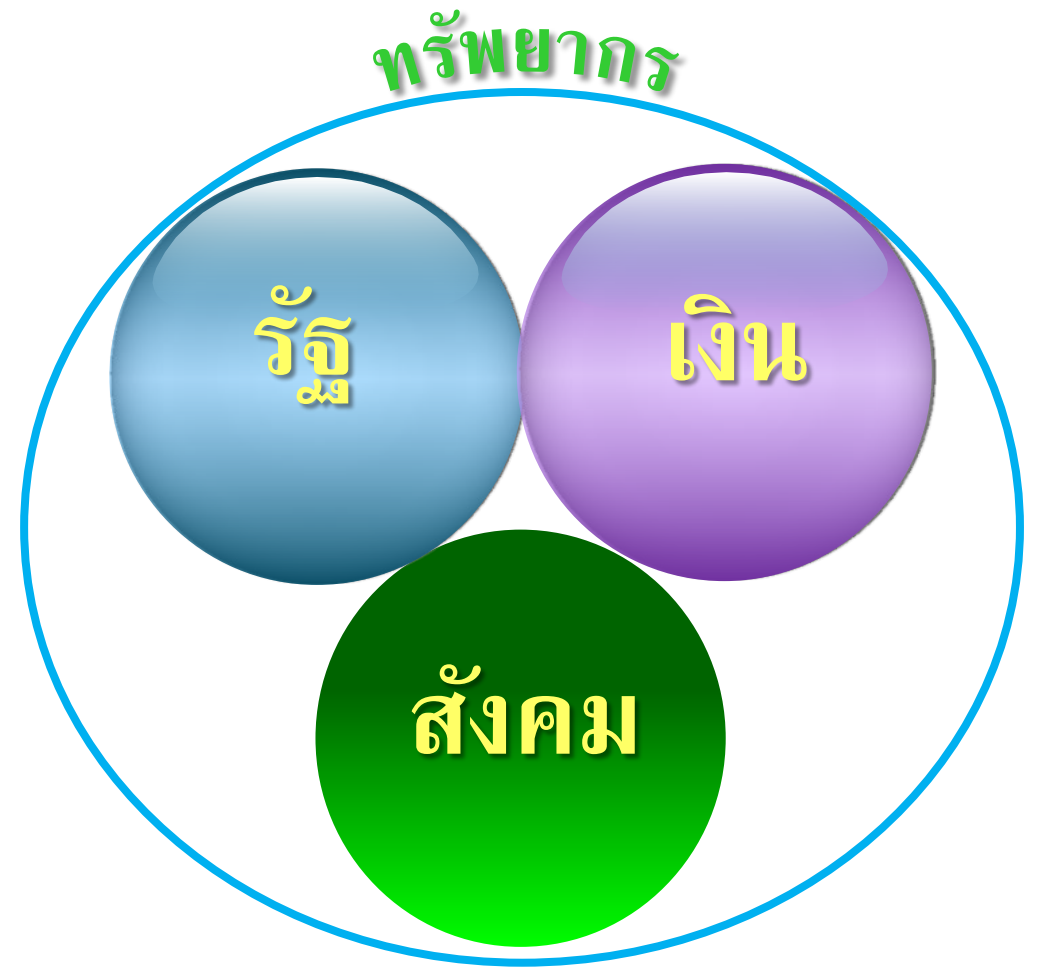
มวลอำนาจรัฐ = รัฐอำนาจอภาพ

มวลอำนาจเงิน = อีนาจอภาพ

มวลอำนาจสังคม = สังคมอำนาจอภาพ

(ก) มวลอำนาจไม่สมดุล
การกระจายทรัพย์ากรไม่สมดุล

(ข) มวลอำนาจสมดุล
การกระจายทรัพย์ากรสมดุล
= ความเป็นธรรม

“สังคมเข้มแข็ง”

สังคมที่มีความเป็นธรรม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

การจัดการ = เครื่องมือสร้างสังคมเข้มแข็ง

การจัดการ = อิทธิปัญญา
(อิทธิ = สำเร็จ)

เป็นปัญญาเชิงระบบ

ประเทศไทยขาดสมรรถนะในการคิดเชิงระบบและการจัดการ

คิดว่าดีชั่วเป็นกรรมส่วนบุคคล

และคิดเชิงเทคนิคเท่านั้น

วัตถุประสงค์

การออกแบบระบบและโครงสร้าง

“องค์กรรวม” → คุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์

องค์กรที่มีพลังสร้างสรรค์และความสุข

องค์กร ล้วนมีความทุกข์

Dee Hock - “Birth of the Chaordic Age”

Robert Chamber - ทำไมการพัฒนาในโลกไม่ประสบความสำเร็จ

Turid Sato - โครงการใน World Bank 5,000 โครงการ

Bill Smith - AIC

AIC

I. จินตนาการสิ่งที่ดีที่สุดขององค์กร = **Policy**

II. จะต้องทำเรื่องใหญ่ ๆ อะไรบ้าง = **Strategies**

III. ทำ **Plan of action** แต่ละ **Strategy**

การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในสถานการณ์จริง **PILA**

(**Participatory Interactive Learning through Action**)

= กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา
(**New Development Paradigm**)

เครื่องมือจัดการการแก้ปัญหาที่ยาก

ชุมชนเข้มแข็ง

วิธีขจัดความยากจนลดความเหลื่อมล้ำ

ประชาธิปไตย

เศรษฐกิจ

จิตใจ

การศึกษา

ชุมชนเข้มแข็ง

สังคม

สุขภาพ

วัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อม

สร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่เป็นจุดคานงัด

“กระบวนการการประชุมชน ๗ ขั้นตอน”

๑. สถาปนาผู้นำชุมชน (องค์กร)

๒. สำรวจข้อมูลชุมชน (ความรู้)

๓. ทำแผนชุมชน (คิด=เรียนรู้)

๔. เสนอสภาประชาชน (ประชาธิปไตยชุมชน)

๕. คนทั้งชุมชนปฏิบัติตามแผน (เรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ)

๖. ติดตามการปฏิบัติแก้อุปสรรคขัดข้อง (การจัดการ)

๗. ผลการปฏิบัติและประเมินผลเป็นข้อมูลป้อนกลับ (การจัดการ)

การขับเคลื่อนระบบนโยบายครบวงจร ๑๒ ขั้นตอน

I. สร้างความเห็นนโยบาย	๔	ขั้นตอน
II. การตัดสินใจทางการเมือง	๑	ขั้นตอน
III. การบริหารจัดการนโยบาย	๗	ขั้นตอน

= ๑๒ ขั้นตอน

= สมฤทธิศาสตร์

นักจัดการทางสังคม

“สังคมเข้มแข็ง”

เศรษฐกิจดี การเมืองดี ศิลธรรมดี

ประเทศไทยเจริญและสงบสุข